

vaná úpadková podstata nechce uznati jeho právo k započtení a že, ač vyzvána, neupustila od exekuce. V tom jest obsaženo tvrzení, že žalobce právo k započtení po vzniku své vzájemné pohledávky, t. j. po pravoplatnosti rozsudku, jímž mu byly útraty přisouzeny, uplatnil. Žalovaná neučinila v té příčině námitky. Ostatně bylo by započtení uplatněno jistě nejpozději touto žalobou. Uplatněním započtení zanikla vzájemná pohledávka podstaty s účinkem od doby pravoplatnosti rozsudku, takže se má věc tak, jakoby již tehdy bylo bývalo žalobci z podstaty zapláceno a jakoby placení již vykonané podle § 47 (2) konk. ř. nemohlo býti požadováno zpět a nesejde tudíž na tom, zda podstata stačí k úplnému zaplacení ostatních pohledávek za podstatou. Protože jsou tu všechny zákonné předpoklady pro vyrovnání, protože vyrovnání nebrání předpisy úpadkového řádu a protože vymáhaná pohledávka úpadkové podstaty i s příslušenstvím jest daleko menší než započitatelná vzájemná pohledávka žalobcova, nastala po vzniku exekučního titulu skutečnost zrušující celou vymáhanou pohledávku a bylo tudíž žalobě podle § 35 ex. ř. vyhověti (srv. také na př. rozh. čís. 2483 sb. n. s.). Další žalobní návrh na zrušení exekuce náleží vyříditi exekučnímu soudu (§ 35 poslední odstavec, § 39 první odstavec a § 45 druhý odstavec ex. ř.).

Čís. 7323.

Kdo dal výpověď z nájmu (pachtu), může ji vzít zpět pouze za podmínek § 237 c. ř. s. Byli-li nájemníky oba manželé, dlužno dáti výpověď jim oběma.

(Rozh. ze dne 14. září 1927, Rv I 1417/27.)

Co do předchozího děje poukazuje se na čís. sb. 7058 s dodatkem, že původně dal žalobce (manželé Š-ovi) výpověď žalovanému i jeho manželce, ohledně této však vzal výpověď zpět. O d v o l a c í s o u d po té ponechal výpověď v platnosti proti Josefu P-ovi. D ů v o d y: Odvolatelé vytýkají prvému soudci, že výpověď danou jimi žalovanému podle § 1120 obč. zák. neprávem zrušil, jsa toho názoru, že jest nepřipustná, když jest dána pouze jenom z části spachtovaného objektu. Názor prvního soudu jest mylný, výtka odvolatelů jest oprávněna. Zákon v § 1120 obč. zák. nerozeznává, zda kupitel nabyl celé prodávané věci osobě pronajaté věci, či jen její části, a nerozeznává také, v jakém právním a hospodářském poměru jest tato část k ostatní neprodané části pronajaté věci. Nelze proto v té příčině do zákona vnášeti proti jeho doslovu rozdíly, jak činí první soudce, nýbrž nutno trvati na názoru, že nabyvatel pronajaté věci, zde žalobci, ať nabyli celé pronajaté věci, nebo jen její jedné části a ať byla věc pronajata samostatně, nebo ve spojitosti s věcmi jinými, tedy za všech okolností jest oprávněn dáti pachtěři výpověď bez zřetele na ostatní obsah jeho smlouvy s prodávaným a musí pachtěř po náležité výpovědi nového držitele prodané části spachtovaného objektu tomuto ustoupiti, když není jeho pachtovní právo, jako v souzeném případě zapsáno do veřejné knihy. Názor tento vyslovil nej-

vyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 17. května 1927, R I 293/27, čís. sb. 7058 a jest odvolací soud ve smyslu § 511 c. ř. s. tímto právním názorem vázán. Než ani žádná z dalších žalovaným proti výpovědi uplatňovaných námitek není po právu. Pokud se týče námitky, že žalovaná Anna P-ová roz. Š-ová, nynější manželka žalovaného, nic nemá spachtováno a že na její straně není pasivní legitimace, žalobci ohledně této žalované výpověď vzali zpět. Vyvrácena však i další námitka žalovaného nedostatku aktivní legitimace na straně žalobců, neboť tito knihovním výtahem dokázali, že vlastnictví k nemovitostem nabyli na základě kupní smlouvy z 3. března 1926, jež pak vtělena byla do knih dne 20. června 1926, kdežto výpověď žalovanému byla dána až 3. července 1926. A ježto v souzeném případě nejde o smlouvu nájemní, jak byl také závazně nejvyšší soud v rozhodnutí shora uvedeném vyslovil, neplatí tu zákon o ochraně nájemníků a neprávem tudíž první soud uznal na zrušení výpovědi, kterou žalobci dali žalovanému z pozemků, jimi koupených.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu, jímž byla zrušena výpověď daná Josefu P-ovi a Anně P-ové.

D ů v o d y:

Žalobci dali výpověď manželům Josefu P-ovi a jeho manželce Anně P-ové. Manželkou Josefa P-a, již výpověď byla doručena, je Anna P-ová, rozená Š-ová. Ta nebyla smluvní stranou vypovídané smlouvy, tou byla zesnulá již první manželka Josefa P-a, Anna P-ová, rozená S-ová. To uznávají žalobci sami a vzali proto výpověď proti ní při ústním líčení o námitkách zpět. Odvolací soud vyvodil ze zpětvzetí výpovědi právní důsledek, že výpověď prohlásil za účinnou toliko proti Josefu P-ovi a jen tomuto žalovanému uložil vyklizení nemovitostí a náhradu útrat. Jeho postup je mylný. Podle § 571 c. ř. s. má strana, od níž výpověď vychází, býti pokládána za žalobce. Přísluší jí tedy ve sporu postavení a oprávnění strany žalující. Smí proto ve sporu vzít výpověď, jež se podle své právní povahy rovná žalobě, zpět jen za předpokladů § 237 c. ř. s., tudíž po počátku prvního roku, k němuž se odpůrce dostavil, jen s jeho svolením, leda že by se zároveň zřekla i nároku (§ 552 čtvrtý odstavec c. ř. s.). V souzeném případě se žalobci, berouce žalobu (výpověď) zpět, svého nároku — alespoň výslovně — nevzdali, roku přítomná Anna P-ová-Š-ová nesouhlasila — alespoň ne výslovně — se zpětvzetím žaloby. Slušelo proto »žalobu« proti ní věcně vyřídití a zamítnouti, výpověď proti ní prohlásiti za neúčinnou a žalobcům uložití, by jí nahradili náklady na spor. Zajisté nebylo lze k výpovědi jí dané ve sporu dále přihlížeti. Přihlížeti nelze však ani k výpovědi, již žalobci mínili dáti Anně P-ové-S-ové jako pravé smluvní straně vypovídané smlouvy. Anna P-ová-S-ová byla v době výpovědi, jak je nesporné, dávno mrtva. Nebylo proto již lze dáti výpověď jí. Zda byla dána její pozůstalosti nebo jejím právním nástupcům, netřeba řešiti v tomto sporu, kde jde toliko o účinnost výpovědi dané Anně P-ové samé.

Zbývá tudíž jako skutečně daná již jen výpověď daná Josefu P-ovi, o níž má být rozhodnuto, zda byla dána řádně a zůstává účinnou. Na otázku tu nutno odpovědětí záporně. Nájemníky byli manželé Josef a Anna P-ovi. O b a b y l i s p o l e č n ě smluvní stranou, jež sjednala se žalobci nájemní smlouvu. Může proto výpověď ze smlouvy býti dána zase jen jim oběma společně a nikoli jen jednomu z nich. Poctivý výklad smluvní vůle stran (§ 914 obč. zák.) nedovoluje jiný závěr než ten, že manželé nájemní smlouvu sjednavší smlouvu sjednali jako jednotná strana smluvní, že práva z ní plynoucí příslušela jim společně a nedílně, takže měla příslušet oběma anebo žádnému z nich a že smlouva neměla nabýti nebo pozbyti účinku jen pro jednoho z nich bez druhého. To je samozřejmé při oněch nájemních smlouvách, kde se nájemníci co do osobních anebo hospodářských vlastností nezbytných pro řádné plnění nebo zužitkování nájemní smlouvy navzájem doplňují. Musí to však platiti — pokud není nic jiného ujednáno — pro všechny nájemní smlouvy, protože otázka společného setrvání v nájemní smlouvě společně sjednané anebo rozvázání tohoto společenství jest otázkou vnitřního poměru nájemníků, v něž pronajímatel není oprávněn rušivě zasahovati. Proto nelze ani výpovědi proti Josefu P-ovi, o níž tu v pravdě jediné již jen jde, přiznati účinnost a ji zachovati v platnosti, nýbrž bylo obnoviti rozsudek prvního soudu, zrušující i ji. V těchto mezích bylo dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. uznati za správný a dovolání pro mylné právní posouzení věci vyhověti.

Čís. 7324.

Pojišťovací smlouva.

Předpis § 132 poj. řádu, podle něhož nabývá třetí osoba, v jejíž prospěch bylo pojištění uzavřeno, práva na plnění pojistitelovo teprve nastoupením pojistného případu, platí pro každý způsob životního pojištění. Pojistník jest oprávněn až do nastoupení pojistné příhody bez souhlasu pojistitelova nakládati s nárokem z pojišťovací smlouvy mezi živými i na případ smrti. Byla-li pojistka dána pojistitelem do zástavy a nabyli-li věřitel věcného práva zástavního před dostavením se pojistné příhody, nemohlo toto právo nastoupením pojistné příhody býti ani zrušeno ani změněno.

Nabytí práv obmyšleného z pojišťovací smlouvy na plnění pojistitelovo z důvodu, že se obmyšlený dočkal pojistné příhody, není totožné s právem pojistníkovým na pojistku do doby, dokud se pojistná příhoda nedostavila.

(Rozh. ze dne 14. září 1927, Rv II 533/27.)

V exekuční věci žalovaného pivovaru proti pozůstalosti po Amalii M-ové byla zabavena pojistka zemské životní pojišťovny. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se nezletilí žalobci na žalovaném pivovaru, by bylo uznáno právem, že pojistka jest vlastnictvím žalobců a že exekuce na ni žalovaným vedená jest nepřipustna. Procesní soud první